

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 10/06443-2
Saksbehandler Else-Grethe Mathisen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Komité for oppvekst	27.10.2010	26/10

Paragraf

Revidert forskrift om rettigheter og bruk av tvang under opphold i barneverninstitusjon (rettighetsforskriften). Høringsuttalelse fra Sarpsborg kommune

Saken er fremmet etter prinsippet om fullført saksbehandling.
Følgende har vært medsaksbehandlere:

Vedlegg:

Høringsbrev med høringsnotat fra barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet av 17.08.2010

Sammendrag:

Menneskerettighetene, herunder Den europeiske menneskerettskonvensjon og FNs barnekonvensjon gir rettigheter til barn plassert på institusjon og setter rammer for bruk av tvang. Barnevernloven og forskrifter til loven er basert på dette.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har gjennom flere år mottatt innspill fra ulike aktører angående rettighetsforskriften. Disse innspill har vært en viktig del av underlaget for arbeidet. Barn som plasseres på barneverninstitusjoner har både større og mer omfattende atferdsproblemer og rusproblemer enn tidligere. I tillegg byr den samfunnsmessige utviklingen på nye utfordringer i å begrense ungdommers kontakt med nettverk som kan fremme negativ utvikling.

Med bakgrunn i ovenstående har departementet gjennomgått rettighetsforskriften med sikte på mulige forbedringer og presiseringer. Departementet har i liten grad foreslått endringer som innebærer utvidet adgang til å bruke tvang, men sett på behovet for å tydeliggjøre den adgangen til bruk av tvang som allerede følger av gjeldende rett. En sentral del av høringsnotatet tar derfor sikte på å definere hvor grensen går mellom beboerens rett til personlig integritet og de ansattes adgang til å sette inn tiltak som begrenser denne retten. Redegjørelsen, presiseringen og forslagene innebærer viktige verdivalg, og temaet rettigheter og bruk av tvang i barneverninstitusjoner byr på mange vanskelige problemstillinger og avveininger. Departementet ber om høringsinstansens syn på de presiseringer og endringer som er foreslått i høringsnotatet. Frist er satt til 15.11.10

Utredning:

Sarpsborg kommune er positiv til at departementet har satt fokus på barns rettigheter under opphold på institusjonen og institusjonens ansvar for å gi den enkelte god og forsvarlig omsorg og behandling. De foreslåtte endringer og presiseringer er i tråd med gjeldende lovverk. Barnets rettigheter til god omsorg, forutsigbare og trygge rammer og deres rett til medvirkning er ivaretatt med de justerte endringer som er foreslått.

Sarpsborg kommune gir i all hovedsak sin tilslutning til foreslåtte endringer i rettighetsloven. Noen av de foreslåtte endringene, bør slik Sarpsborg ser det, ytterligere presiseres.

I kapittel 2 Beboerens rettigheter, § 7. Vern om personlig integritet bokstav c) fremkommer det at institusjonen både skal vise respekt og ta hensyn til beboerens og foreldrenes livssyn og i d) skal en vise respekt for beboerens selvstendige rett bl. a til religionsfrihet. I noen situasjoner kan dette være selvmotsigende idet ungdom ofte ønsker å finne sin egen integritet uavhengig av foreldrenes livssyn. Det er vesentlig at det tas hensyn til beboerens livssyn fremfor foreldrenes. § 7. c) anbefales ytterligere presisert slik at foreldrenes livssyn og kulturelle verdier ikke blir styrende i dialogen med ungdommen.

I kapittel 3 Bruk av tvang, § 12 Kroppsvisitasjon fremkommer det i tredje ledd at dersom en ansatt eller en beboer ber om at kroppsvisitasjonen gjennomføres med to til stede skal dette ivaretas. Sarpsborg kommune anbefaler at det skal være fast prosedyre ved alle kroppsvisitasjoner slik at det alltid skal være to ansatte tilstede. Ungdommen og den ansatte kan bli satt under unødig press dersom det gis valgfrihet på dette området. For å ivareta både beboerens og den ansatte rettsikkerhet og personlig integritet anbefales dette justert i forskriften til en må bestemmelse.

I § 14, om beslaglegging, tilintetgjøring eller overlevering til politiet, fremkommer det i første ledd at ulovlige rusmidler, medikamenter eller gjenstander skal overleveres til politiet. Det bør i forskriftene fremkomme at overlevering til politiet kan skje uten at beboeren blir navngitt, jfr. barnevernloven § 6-7.

I § 16, 2.ledd, om urinprøver, fremkommer det at samtykke til å avlegge urinprøve kan gis under hele oppholdet. I rettighetsforskriften bør det i tillegg fremkomme at dette er en individuell avgjørelse og ikke slik at samtykke kan innhentes rutinemessig. Dette er særdeles viktig ettersom forskriften nå åpner for at beboere på ordinære barnevernsinstitusjoner kan samtykke til urinprøvekontroll. I forhold til atferdsplasseringer er dette gitt særlig oppmerksomhet i kapittel 4, og ivaretar både mulighet til å samtykke til urinprøvekontroll og prosedyrer ved tvangsvedtak.

I kapittel 3, § 19, Tilbakeføring ved rømming, er ansvaret til institusjonen, barneverntjenesten og påtalemyndigheten skissert. Det fremgår ikke tydelig nok det hovedansvaret som institusjonen har ved rømming. Blant annet bør det tydeliggjøres om det er institusjonen eller barneverntjenesten som har ansvar for ev. å be om politiets bistand for å hente ungdommen tilbake. Tilsvarende må de økonomiske kostnadene som påtalemyndigheten har ved tilbakeføring ved rømming avklares.

Avslutningsvis vil Sarpsborg kommune bemerke at det er positivt at beboeren gis rett til besøk av helsepersonell på lik linje med advokat, barneverntjeneste, prest eller lignende og tilsynsmyndighet. Dette medfører økt rettsikkerhet og brukermedvirkning.

Økonomiske konsekvenser:

De foreslåtte endringer og presiseringer vil slik de er fremmet av departementet ikke påføre kommunen økte utgifter.

Rådmannens innstilling:

Sarpsborg kommune gir i all hovedsak sin tilslutning til foreslåtte endringer i rettighetsloven med de merknader som fremkommer ovenfor.

Høringsuttalelsen sendes barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Behandling i Komité for oppvekst 27.10.2010

Votering

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

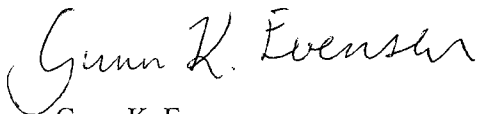
Vedtak

Sarpsborg kommune gir i all hovedsak sin tilsutning til foreslåtte endringer i rettighetsloven med de merknader som fremkommer ovenfor.

Høringsuttalelsen sendes barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

RETT UTSKRIFT

Dato 1. november 2010



Gunn K. Evensen